

INSTRUKCJA

O NABORZE ASPIRANTÓW I FORMACJI PRZYGOTOWAWCZEJ KANDYDATÓW DO DIAKONATU STAŁEGO W DIECEZJI BYDGOSKIEJ

Wyjaśnienie pojęć:

- **Aspirant** – mężczyzna, który zgłasza się do Ośrodka Formacji Diakonów Stałych, wyrażając wolę rozpoczęcia formacji podczas okresu propedeutycznego. Okres aspirantury ma na celu osiągnięcie przez aspirantów (i ich małżonki) jasnej wiedzy co do istoty diakonatu stałego oraz dojrzałego przekonania o woli podjęcia właściwej formacji do diakonatu stałego.
 - **Kandydat** – mężczyzna, który po ukończeniu okresu aspirantury został włączony do grona kandydatów do święceń diakonatu.
1. Za nabór aspirantów oraz formację przygotowawczą aspirantów i kandydatów do diakonatu stałego oraz ich rodzin odpowiada Ośrodek Formacji Diakonów Stałych Diecezji Bydgoskiej (zwany dalej Ośrodkiem).
 2. W Diecezji Bydgoskiej działa również Rada ds. udzielania posług i święceń diakonatu (zwana dalej Radą), która ma za zadanie rekomendowanie lub odradzanie Biskupowi Bydgoskiemu dopuszczenia danych mężczyzn do kolejnych etapów formacji, jakkolwiek decyzja Biskupa Bydgoskiego jest ostateczna.
 3. Oprócz formacji kandydatów z diecezji bydgoskiej, Ośrodek może przyjąć kandydatów z innych diecezji, którzy zostaną skierowani przez swoich biskupów celem odbycia formacji. W takim wypadku decyzję o ewentualnym dopuszczeniu do obrzędu *admissio*, udzielenia posług oraz święceń oraz samo sprawowanie tych obrzędów należą do biskupów diecezjalnych tych kandydatów. Właściwy biskup diecezjalny wyznacza również kapłana, który będzie odpowiadał w diecezji za kontakt z Ośrodkiem.

I. Nabór aspirantów

4. O otrzymanie święceń diakonatu może ubiegać się mężczyzna ochrzczony (KPK kan. 1024, 1050 n. 3) i bierzmowany (KPK kan. 1033, 1050 n. 3), zarówno kawaler, mężczyzna żonaty jak i wdowiec, który wstępnie rozpoznał dar powołania i pragnie je w toku podjętej formacji potwierdzić. Mężczyzna taki powinien być wolny od nieprawidłowości i przeszkód o których mowa w kan. 1040-1042 KPK (WKEP 28). Decyzja o wstąpieniu na drogę formacji jest osobistą decyzją jego samego. Jest to własna inicjatywa wspierana przez wspólnotę, w której dotąd aspirant funkcjonował, albo stanowi jego odpowiedź na wyraźną propozycję złożoną przez tę wspólnotę.
5. Pragnący przyjąć święcenia diakonatu stałego powinien się cechować nieskażoną wiarą, prawą intencją, posiadać wymaganą wiedzę, cieszyć się dobrą opinią, zachowywać nienaganne obyczaje, mieć wypróbowane cnoty, jak również inne przymioty fizyczne i psychiczne odpowiadające naturze przyjmowanych święceń (KPK kan. 1029, 1051 n. 1). Aspiranci mogą pochodzić ze wszystkich środowisk społecznych i wykonywać jakąkolwiek pracę lub działalność zawodową, o ile nie będzie ona uznana za niewłaściwą dla urzędu diakona, w świetle norm Kościoła i roztropnej oceny własnego ordynariusza (KPK kan. 285 §1). Musi ona też być możliwa do pogodzenia z obowiązkami formacyjnymi i skutecznym wypełnianiem posługi diakonatu (por. RFD 34). Wszystkie wątpliwe kwestie związane z działalnością zawodową kandydat omawia z przewodniczącym Komisji.

6. Ponieważ diakonom stałym jako duchownym zakazuje się wszystkich czynności wymienionych w kan. 285 § 1 i 2 KPK, a także czynnego udziału w partiach politycznych, przyjmowania publicznych urzędów władzy świeckiej oraz kierowania związkami zawodowymi, chyba że wyrazi na to zgodę Biskup Bydgoski (KPK kan. 287 §2), jest niezbędne aby wszystkie powyższe kryteria spełniał również sam aspirant. W przypadku mężczyzn znanych z ich politycznej aktywności w przeszłości należy również zbadać, czy ten element ich życiorysu nie jest tak silnie publicznie jednoznacznie kojarzony, że będzie w przyszłości znacząco utrudniał wykonywanie zadań diakona stałego. Oprócz powyższego postanawia się, że zarówno diakoni jak i aspirujący do tego urzędu mężczyźni nie mogą przyjmować publicznych urzędów, z którymi łączy się udział w wykonywaniu władzy świeckiej (KPK kan. 285 §3).
7. Aspirant do diakonatu stałego winien mieć ukończone magisterskie studia teologiczne (por. WKEP 59) lub być na takim etapie zaawansowania ich realizacji, który czyni wysoce prawdopodobnym ukończenie ich przed końcem formacji (rozpoczynając formację powinien być co najmniej na przedostatnim roku studiów). W przypadku mężczyzn, którzy studia teologiczne ukończyli stosunkowo dawno (10 lat temu i więcej) oraz nie pracowali ani nie posługiwali w sposób zapewniający bieżące wykorzystanie uzyskanej wiedzy teologicznej, przyjęcie do formacji może zostać uwarunkowane zdaniem dodatkowych egzaminów z wybranych przedmiotów – szczególnie Pisma Świętego, teologii dogmatycznej, fundamentalnej czy liturgiki. O ewentualnej konieczności przystąpienia do egzaminów i ich formie decyduje dyrektor Ośrodka. Biorąc pod uwagę odbytą uprzednio formację, mężczyźni mający inne, nie teologiczne wykształcenie wyższe, mogą przystępując do formacji prosić Biskupa Bydgoskiego o dyspensę od obowiązku ukończenia magisterskich studiów teologicznych na rzecz odpowiedniego studium teologicznego, realizowanego na uczelni kościelnej, o wymiarze przynajmniej 1000 godzin wykładowych.
8. Tuż przed podjęciem formacji przygotowawczej oraz tuż przed udzieleniem święceń, aspirant/kandydat przedstawia Biskupowi Bydgoskiemu za pośrednictwem dyrektora Ośrodka opinii biegłego psychologa / psychiatry, wyznaczonego przez Biskupa Bydgoskiego, określający jego stan zdrowia – szczególnie w sferze psychologicznej. Opinia biegłego jest załączana do akt osobowych kandydata do święceń diakonatu i wgląd do niej ma Biskup Bydgoski, dyrektor Ośrodka oraz Rada.
9. Formalne wyrażenie woli podjęcia formacji stanowi skierowana przez mężczyznę do Biskupa Bydgoskiego pisemna prośba o dopuszczenie do formacji do diakonatu stałego, zawierająca uzasadnienie i motywację (załącznik nr 1). Do wniosku należy załączyć:
 - wypełnioną i podpisaną ankietę osobową (załącznik nr 2) wraz ze zdjęciem,
 - życiorys,
 - pełny odpis aktu chrztu,
 - opinię (świadectwo moralności) wystawione przez kierującego proboszcza, obejmujące zagadnienia szczegółowe¹; do opinii proboszcz dołącza oświadczenie, że w jego parafii pożądana jest posługa diakona stałego, chyba, że zachodzą okoliczności opisane w następnym punkcie;

¹ Zgodnie z PO Załącznik V, opinia ta powinna być szczegółowa i zawierać informacje na następujące tematy:

1. Zdrowie fizyczne, zrównoważenie psychiczne, dojrzałość osobowa; ewentualne negatywne zjawiska występujące w przeszłości w rodzinie dotyczące zdrowia psychicznego, alkoholizmu, uzależnienia od narkotyków.

2. Cnoty naturalne: szczerść, pracowitość, roztropność, uczciwość, stałość, duch poświęcenia i służby, umiejętność współzycia i wspólnej pracy (por. KPK kan. 245 §2, 275 §1).

3. Doktryna: znajomość i umiłowanie doktryny katolickiej. Ortodoksja wiary. Stałe przekonania wobec pozycji przeciwnych Magisterium, promowanych dzisiaj przez określone grupy, np.: ideologie radykalne; święcenia kobiet; pewne opinie odnośnie moralności seksualnej i celibatu kościelnego. Zrozumienie natury i celów służby kościelnej.

- kopię dyplomu ukończenia studiów teologicznych lub zaświadczenie o ukończeniu określonego roku tychże studiów,
- prośbę o wyznaczenie wskazanego kapłana kierownikiem duchowym,
- ewentualne prośby o dyspensę od górnej granicy wieku i/lub obowiązku ukończenia magisterskich studiów teologicznych,
- ewentualnie świadectwa (dekrety) potwierdzające wcześniejsze przyjęcie posług lektoratu i/lub akolitu,
- ewentualnie inne opinie, poza opinią proboszcza własnego, wystawione przez duchownych, którym kandydat jest dobrze znany, a z którymi współpracował on ramach jakiejś parafii lub wspólnoty,
- informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600),
- oświadczenie o państwie lub państwach, w których aspirant zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi,

ponadto w przypadku kandydatów żonatych:

- świadectwo zawarcia sakramentalnego małżeństwa,
- zgodę żony na podjęcie formacji,

a w przypadku wdowców – akt zgonu małżonki.

4. Studia: zainteresowanie studiami kościelnymi; oceny uzyskane na egzaminach z nauk kościelnych. Umiłowanie Pisma św. Zainteresowanie lekturą formacyjną. Troska o poznanie dokumentów Magisterium Kościoła. Zdolność wykonywania posługi Słowa (KPK kan. 762).

5. Posłuszeństwo: dyspozycyjność w przyjęciu tego, co zostało zlecone przez przełożonych. Zaufanie do hierarchii Kościoła. Przestrzeganie prawa kościelnego (KPK kan. 273).

6. Zachowanie wobec dóbr materialnych: szacunek dla dóbr Kościoła; dystans; skromność w używaniu dóbr własnych; wrażliwość na biednych i cierpiących (KPK kan. 282 §1).

7. Celibat: wyraźne przekonania co do jego natury i pozytywnego znaczenia. Pełna akceptacja celibatu, nie tylko, jako nieodzownego warunku dla otrzymania święceń. Wystarczająca dojrzałość uczuciowa i wyraźna, męska tożsamość seksualna (KPK kan. 1024). Zrównoważone zachowanie wobec kobiet: roztropność, kontrola uczuć, delikatność w zachowaniu. Język, rozmowy, uzależnienie od telewizji, Internetu (por. KPK kan. 277 §2; 285 §1-2) – W przypadku diakonów żonatych należy ten punkt opinii odpowiednio zmodyfikować.

8. Cnoty nadprzyrodzone: duch wiary, miłość do Jezusa Chrystusa i do Kościoła, praktyki i duch modlitwy, miłość do Matki Bożej. Miłość do Eucharystii i codzienne uczestnictwo we Mszy Świętej. Celebracja Liturgii Godzin. Modlitwa różańcowa. Regularne przystępowanie do Sakramentu Pokuty. Goriwość, apostołska. Umiłowanie liturgii. Duch wyrzeczenia i umartwienia (por. KPK kan. 245 §2, 246). W przypadku diakonów żonatych oraz posiadających stałe źródło utrzymania poza Kościołem ten punkt należy odpowiednio zmodyfikować.

9. Rozwaga w ocenie sytuacji i w podejmowaniu decyzji praktycznych. Umiejętność rozsądnego planowania.

10. Duch wspólnotowy: zdolność do wspólnego działania. Dyspozycyjność. Rozsądne organizowanie pracy. Wrażliwość na cierpienie i biedę innych.

11. Potencjalne braki: hipokryzja, egoizm, skapstwo, karierowiczostwo, brak szacunku dla cnoty czystości i celibatu, arogancja, brak uczciwości, trudność charakteru, lenistwo, nieodpowiedzialność, upór, kompleks niższości, brak troski o drugiego człowieka, nadmierna aktywność, poszukiwanie wygod, poszukiwanie korzyści materialnych dla rodziny, agresywność, zależność od alkoholu i narkotyków, nienormalne tendencje uczuciowe, zachowania niezbyt męskie, pycha, indywidualizm.

12. Kierownictwo duchowe: czy regularne i z kim (por. KPK kan. 239 §2, 240 §1).

13. Inne.

10. Choć diakonat oraz kapłaństwo w postaci święceń prezbiteratu i biskupstwa stanowią trzy kolejne stopnie jednego sakramentu święceń, to jednak istnieje między diakonatem a kapłaństwem istotowa różnica (KPK kan. 1009 §3). Sprawia ona, że charakter posługiwania diakona nigdy nie stanowi konkurencji ani nigdy nie zastąpi posługiwania kapłana. Z tej perspektywy obecność diakona wydaje się być pożądana w każdej wspólnotie parafialnej. Jeśli jednak w jakimś miejscu w ocenie proboszcza lub innego przełożonego obecność diakona stałego nie jest potrzebna, a zgłosił się do niego pochodzący z tej parafii lub wspólnoty mężczyzna pragnący rozpocząć formację, proboszcz lub przełożony niezależnie od potrzeb własnej parafii wystawia mu odpowiednie świadectwo moralności, które umożliwi zainteresowanemu odbycie formacji i podjęcie posługiwania w innym miejscu, niż ta parafia czy wspólnota.

II. Formacja przygotowawcza kandydatów i ich rodzin

11. Każdy aspirant na czas formacji wybiera sobie kapłana z Diecezji Bydgoskiej, który stanie się jego kierownikiem duchowym. Wybór zatwierdza Dyrektor Ośrodka, który ponadto może wskazać aspirantowi drugiego kapłana lub diakona, który będzie pełnił rolę opiekuna jego formacji. Jeśli kandydat jest spoza Diecezji Bydgoskiej, wybiera sobie kierownika duchowego w porozumieniu z kapłanem wyznaczonym do kontaktu z Ośrodkiem.
12. Formacja kandydata do diakonatu stałego trwa trzy lata (KPK kan. 236). W tym czasie rozeznawana jest zdadność i przydatność kandydata do święceń diakonatu. Nabywa on też niezbędnych umiejętności do wykonywania zadań wynikających ze święceń.
13. Biskup Bydgoski decyduje, czy przyjąć aspiranta na okres propedeutyczny. Do niego należy również decyzja o kontynuacji dalszych etapów formacyjnych, a także o dopuszczeniu kandydata do posługi lektora i akolity, a w końcu do święceń diakonatu.
14. Mężczyzna, którego prośba o przyjęcie do formacji została pozytywnie rozpatrzona staje się aspirantem i rozpoczyna pierwszy etap formacji, który stanowi tzw. okres propedeutyczny, który trwa około pół roku. W tym czasie Biskup Bydgoski oraz odpowiedzialni za formację powinni mieć możliwość osobistego poznania aspiranta i jego rodziny. Sam aspirant ponadto przez cały okres formacji pozostaje w stałej łączności z wyznaczonym kierownikiem duchowym, opiekunem oraz ze wspólnotą formujących się mężczyzn, której „życie będzie regulowane poprzez odpowiedni rytm spotkań formacyjnych i modlitewnych” (RFD 42). Okres propedeutyczny to czas służący zapoznaniu się z teologią i duchowością diakonatu (RFD 41), w którym zasadniczo nie przewiduje się wykładów, ale jedynie spotkania modlitewne i wychowawcze, sprzyjające obiektywnemu rozeznaniu powołania (RFD 43). Okres propedeutyczny kończy się rekolekcjami aspirantów i ich rodzin oraz uroczystym obrzędem liturgicznym włączenia do grona kandydatów do diakonatu (RFD 45).
15. Obok formacji samego przyszłego diakona, opieką formacyjną należy objąć również jego rodzinę, szczególnie małżonkę (RFD 56, WKEP 54). Spotkania formacyjne mają za cel między innymi uzmysłowić małżonce zakres obowiązków ciążyących na diakonach stałych i uzdolnić ją do świadomego podjęcia decyzji o ewentualnym wyrażeniu zgody na przyjęcie przez niego święceń.
16. Koszty odbycia magisterskich studiów teologicznych lub realizowanego za dyspensą biskupa odpowiedniego studium teologicznego ponosi mężczyzna starający się o przyjęcie do formacji. Koszty formacji aspiranta i kandydata może ponosić, w uzgodnieniu z proboszczem, parafia, dla której posługiwania formuje się kandydat. Sam zainteresowany powinien pokrywać z własnych środków koszty dojazdów. W uzasadnionych przypadkach za zgodą Rady, parafia i aspirant/kandydat mogą inaczej podzielić się kosztami formacji. Koszty formacji stałej w pełni pokrywa wspólnota na rzecz której diakon posługuje.

III. Obrzęd *admissio*, posługi lektoratu i akoliatu, święcenia diakonatu

17. Przed liturgicznym obrzędem włączenia do grona kandydatów do diakonatu (*admissio*) (KPK kan. 1034), aspirant kieruje do Biskupa Bydgoskiego własnoręcznie napisaną i podpisaną prośbę (**załącznik nr 3**), mającą osobisty charakter, którą przekazuje za pośrednictwem Rady (RFD 48). Rada w tajnym głosowaniu podejmuje decyzję o udzieleniu rekomendacji każdemu z aspirantów, aby został włączony liturgicznym obrzędem do grona kandydatów do diakonatu stałego. W wypadku aspirantów pochodzących z innej diecezji – kapłan odpowiedzialny za kontakt z Ośrodkiem przekazuje biskupowi diecezjalnemu rekomendację Rady, wraz z samą prośbą aspiranta oraz bieżącą opinią wystawioną przez dyrektora Ośrodka, do którego na formację został skierowany aspirant. Biskup diecezjalny aspiranta przyjmuje ją i podejmuje ostateczną decyzję o dopuszczeniu do obrzędu *admissio* (RFD 48, WKEP 68) wydając najpóźniej na miesiąc przed planowanym terminem obrzędu decyzję w formie dekretu.
18. Przed przyjęciem posługi lektoratu a następnie akoliatu, kandydat kieruje do Biskupa własnego stosowne, dobrowolnie zredagowane i własnoręcznie napisane i podpisane prośby (**załączniki nr 4 i 5**), mające osobisty charakter, które przekazuje za pośrednictwem Rady (RFD 58). Rada w tajnym głosowaniu podejmuje decyzję o udzieleniu rekomendacji każdemu z kandydatów, aby został dopuszczony do odpowiedniego obrzędu ustanowienia. W dalszym postępowaniu należy zachować to, co opisano w p. 17 Instrukcji.
19. W przypadku mężczyzn, którzy przed rozpoczęciem formacji do diakonatu stałego przyjęli jedną lub obie z posług, nie można im ich ponownie udzielać. Jeśli aspiranci rozpoczynając formację wypełniają zgodnie z prawem owe posługi w sposób czynny, stan ten nie ulega zmianie. W przypadającym programowo momencie formacji, kiedy udzielana jest ta posługa, Rada wyraża jedynie opinię nt. dopuszczenia kandydata do dalszych etapów formacji. W przypadku kandydatów z innej diecezji, opinię taką powinna wyrazić Rada działająca przy biskupie diecezjalnym, wyrażona przez kapłana delegowanego do kontaktu z Ośrodkiem.
20. Jeśli kandydat przyjął niegdyś jedną lub obie posługi i możliwość ich wykonywania zostało z mocy prawa lub decyzją przełożonego zawieszona, w momencie, w którym przypadałby przewidziany planem formacji moment udzielenia kandydatowi danej posługi, składa on wniosek o przywrócenie mu prawa do jej wykonywania. Jest on opiniowany analogicznie jak wniosek o dopuszczenie do udzielenia posługi. Biskup własny kandydata, po nabraniu pewności co do faktu otrzymania przez proszącego owych posług, stosownym dekretem przywraca mu prawo do wypełnienia danej posługi bez żadnego dodatkowego obrzędu liturgicznego. W przypadku kandydatów, którzy przyjęli tylko jedną posługę, brakująca ma zostać w toku formacji udzielona.
21. Obrzędy włączenia do grona kandydatów oraz udzielenia posług lektoratu i akoliatu celebryje biskup własny kandydata. Podczas celebracji kandydatów przedstawia biskupowi Przewodniczący Rady lub pod jego nieobecność inny jej członek a w przypadku kandydatów innej diecezji, kapłan odpowiedzialny za kontakt z Ośrodkiem. Z zasady wszystkie wymienione celebracje liturgiczne powinny mieć charakter rzeczywiście publiczny. Zaleca się ich sprawowanie w katedrze, innym znaczniejszym kościele diecezji lub w świątyniach parafialnych kandydatów.
22. Fakt włączenia do grona kandydatów do święceń diakonatu, udzielenia posługi lektoratu i akoliatu udzielający poświadczą wystawiając stosowne świadectwo. Dyrektor Ośrodka na odwołanie prośby (**załączniki nr 3-5**) w imieniu biskupa dokonuje adnotacji stanowiącej świadectwo odbycia danego obrzędu, które przechowuje się w dokumentacji przebiegu formacji. On też w trakcie trwania formacji

w razie potrzeby wystawia listy poświadczające przyjęcie posług przez kandydatów, które mogą oni okazywać w miejscu posługiwania. Wspomniane akty liturgiczne odnotowuje się też w stosownych wykazach, w Kurii diecezjalnej.

23. Między udzieleniem posług lektoratu i akolitu powinien upłynąć odpowiedni odstęp czasu, aby kandydat mógł wypełniać obowiązki związane z otrzymaną posługą (RFD 59). Między udzieleniem akolitu i święczeniami diakonatu należy zachować odstęp przynajmniej sześciu miesięcy (KPK kan. 1035 §2).
24. W przypadku kandydatów do diakonatu stałego, którzy w toku formacji przyjęli jedną lub obie posługi, prawo ich wykonywania ulega zawieszeniu z chwilą przerwania formacji, chyba, że na wniosek zainteresowanego biskup diecezjalny postanowi inaczej.
25. W przypadku kandydatów żyjących w małżeństwie, żona najpóźniej dwa miesiące przed planowanym terminem święceń, udziela mężowi zgody na ich przyjęcie. Przedstawia ją pisemnie wobec biskupa lub dyrektora Ośrodka, bez obecności jakichkolwiek innych osób, w tym małżonka. Jednocześnie przyjmujący zgodę odnotowuje na jej odwrocie datę jej złożenia oraz dokonuje adnotacji o tym, iż jej wyrażenie dokonało się bez obecności osób trzecich i o swoich ewentualnych uwagach dotyczących wolności wyrażonej zgody.
26. Przynajmniej dwa miesiące przed święczeniami diakonatu dyrektor Ośrodka powinien wysłać do parafii kandydata prośbę o wygłoszenie zapowiedzi (**załącznik nr 6**) i o nadesłanie przez proboszcza i dodatkowo innych kapłanów oraz kilku zaufanych parafian opinii o kandydacie. Opinia proboszcza powinna być szczegółowa i sporządzona zgodnie z aktualnymi wytycznymi Kościoła.
27. Po zakończeniu okresu formacji, zdaniu wszystkich egzaminów i ćwiczeń, kandydat przedkłada biskupowi własnemu, za pośrednictwem dyrektora Ośrodka lub kapłana delegowanego z diecezji kandydata, własnoręcznie napisaną i podpisaną prośbę, o udzielenie święceń w stopniu diakonatu (**załącznik nr 7**).
28. Rada ocenia przygotowanie kandydata do święceń. W tym celu zapoznaje się z opinią dyrektora Ośrodka, aktualną opinią proboszcza i opiekuna diakona oraz ewentualnie opiniami proboszczów/rektorów kościołów w których kandydaci odbywali praktyki jako lektorzy i akolici. Rada w tajnym głosowaniu podejmuje decyzję o udzieleniu rekomendacji dla dopuszczenia kandydata do święceń. Następnie stosowną dokumentację przekazuje się do Kurii diecezjalnej.
29. Biskup diecezjalny kandydata, na podstawie osobistej znajomości kandydata, otrzymanych opinii i rekomendacji Rady, podejmuje ostateczną decyzję w kwestii dopuszczenia kandydata do święceń. Ewentualna pozytywna decyzja biskupa powinna być wyrażona w formie dekretu wydanego nie później niż na miesiąc przed datą święceń (WKEP 72, PO 11).
30. Przed przyjęciem święceń kandydat powinien w obecności Biskupa i dyrektora Ośrodka:
 - a. złożyć i podpisać wyznanie wiary katolickiej (KPK kan. 833 n. 6) – *Professio fidei* (**załącznik nr 8**);
 - b. złożyć i podpisać przysięgę wierności (WKEP 73) – *Iusiurandum fidelitatis* (**załącznik nr 9**);
 - c. złożyć osobistą deklarację o swojej wolności w przyjęciu święceń oraz o świadomości obowiązków i nakazów wiążących przez święcenia na całe życie, a szczególnie obowiązku zachowania celibatu przez niezonałych i wdowców (KPK kan. 277 §1); taka deklaracja musi

zostać własnoręcznie sporządzona i podpisana przez kandydata (KPK kan. 1026, 1028, 1036) (**załącznik nr 10**);

- d. obowiązkowo odprawić przynajmniej pięciodniowe rekolekcje w miejscu i w sposób określony przez biskupa diecezjalnego kandydata (KPK kan.1039).

Zaleca się, aby te trzy pierwsze akty były dokonane publicznie, np. podczas Mszy św. po homilii (WKEP 73).

31. Świeńców diakonatu udziela biskup diecezjalny kandydata osobiście lub poprzez innego delegowanego przez siebie biskupa. Podczas obrzędu kandydatów przedstawia dyrektor Ośrodka lub pod jego nieobecność inny wyznaczony przez niego kapłan. Świeńców diakonatu należy udzielać podczas Mszy świętej, najlepiej w niedzielę lub święto nakazane (KPK kan. 1010), co do zasady w Katedrze, innym znaczniejszym kościele diecezji lub w kościołach parafialnych kandydatów. Na święcenia powinni być zapraszani duchowni oraz inni wierni, ażeby jak najliczniej uczestniczyli w ich udzielaniu (KPK kan. 1011). (WKEP 74).
32. Po udzieleniu święńców wystawia się potwierdzające ten fakt świadectwo (por. KPK kan. 1053 §2). Jeden egzemplarz zachowuje się w teczce osobowej diakona, a drugi przekazuje się nowowyświęconemu diakonowi. Fakt święńców odnotowuje się również w stosownej księdze w Kurii diecezjalnej (KPK kan. 1053 §1). Dyrektor Ośrodka wypełnia w imieniu Biskupa obowiązek poinformowania parafii miejsca chrztu nowowyświęconych o udzielonych święńceniach celem dokonania stosownych adnotacji w księgach chrztów (KPK kan. 535 §2, 1054) (**załącznik nr 11**). Potwierdzenie dokonania tej czynności przechowuje się w teczce osobowej diakona. Diakonowi stałemu Kuria diecezjalna wydaje ponadto legitymację przynależności do stanu duchownego.
33. Z chwilą przyjęcia święńców diakon staje się duchownym, którego obowiązują wszystkie przepisy Kościoła, w tym zapisy *Dekretu ogólnego o posłudze i życiu diakonów stałych w Diecezji Bydgoskiej*.

IV. Formacja stała

34. Przyjęcie święńców diakonatu jest zwieńczeniem intensywnego okresu przygotowań, a równocześnie początkiem nowego etapu życia, które od tej pory będzie w sposób szczególny poświęcone służbie Bogu, ludziom i Kościołowi. Aby temu sprostać, diakon ma obowiązek kontynuować formację w taki sposób, by „powołanie «do» diakonatu” przemieniło się w „powołanie «w» diakonacie” (DMD 63).
35. Na Biskupie spoczywa obowiązek troski o stałą formację diakonów. W imieniu Biskupa i zarazem zachowując w istotnym stopniu Jego osobisty udział, za formację tę odpowiada Wikariusz Biskupi ds. Formacji Duchowieństwa.
36. Formacja stała diakona obejmuje przede wszystkim ciągły proces jego osobistego nawrócenia (DMD 65), ale również udział we wszystkich formach spotkań, rekolekcji i zjazdów – zgodnie z harmonogramem przekazywanym przez Wikariusza Biskupiego.

V. Postanowienie końcowe

37. Wszystkie kwestie sporne lub nieokreślone przez niniejszą Instrukcję w odniesieniu do mężczyzn pragnących rozpocząć formację, aspirantów oraz kandydatów do diakonatu stałego w Diecezji Bydgoskiej rozstrzyga Biskup Bydgoski. Dla mężczyzn spoza Diecezji Bydgoskiej, kwestie te rozstrzyga biskup diecezjalny aspiranta, kandydata, diakona.

38. Instrukcja wchodzi w życie 20 grudnia 2024 r. jako załącznik do *Dekretu ogólnego o posłudze i życiu diakonów stałych w Diecezji Bydgoskiej*, promulgowanego na stronie internetowej Diecezji Bydgoskiej.

Bydgoszcz, 20 grudnia 2024 r.

N. 676 (2024) Bp

Zatwierdzam *Instrukcję o naborze aspirantów i formacji przygotowawczej kandydatów do diakonatu stałego w Diecezji Bydgoskiej*.

+ Krzysztof Włodarczyk
Biskup Bydgoski

Ks. prał. Grzegorz Nowak
Kancierz Kurii

Skróty kościelnych dokumentów

AP	Paweł VI, <i>Motu proprio promulgujące przepisy dotyczące diakonatu „Ad pascendum”</i> , 15.08.1972
DMD	Kongregacja ds. Duchowieństwa, <i>Dyrektorium o posłudze i życiu diakonów stałych „Diaconatus originem”</i> , 22.02.1998
KK	Sobór Watykański II, <i>Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen gentium”</i> , Watykan 1964
KPK	<i>Kodeks Prawa Kanonicznego</i> , Watykan 1983
PO	Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów <i>Pismo okólne do najdosłojniejszych biskupów diecezjalnych i innych ordynariuszy posiadających kanoniczne uprawnienia odnoszące się do dopuszczania do święceń. Scrutinia odnoszące się do zdatności kandydatów do święceń</i> , Prot. n. 589/97, w: <i>Notitiae</i> 33 (1997), s. 507-518.
RFD	Kongregacja Edukacji Katolickiej, <i>Wytyczne dotyczące formacji diakonów stałych</i> , 22.02.1988
SDO	Paweł VI, <i>Motu proprio ustalające normy ogólne dla przywróconego w Kościele łacińskim diakonatu stałego „Sacrum diaconatus ordinem”</i> , 18.06.1967
WKEP	Konferencja Episkopatu Polski, <i>Wytyczne dotyczące formacji, życia i posługi diakonów stałych w Polsce (tekst poprawiony)</i> , 9.06.2015